

D66 Algemene beschouwing Begroting 2024

Soms zou je in de toekomst willen kijken. Hoe gaat het met de wereld? De conflicten... het klimaat... Maar ook dichtbij. Hoe ziet Zwijndrecht eruit over een jaar of 3, 4. Waar staat onze gemeente? De financiën? Woningbouw? Zonnepark? Veerkrachtige buurten? Hoeveel inwoners leven in schaarste? Hoeveel geld krijgt de gemeente van de rijksoverheid?

Maar die glazenbol waar we al zo vaak over hebben gesproken, hebben we niet. De toekomst kunnen we niet voorspellen. We weten wel, dat we onzekere en soberdere tijden tegemoet gaan. En dan heb je als gemeenteraad 2 keuzes: Óf we gaan bezuinigen. We houden de hand op de knip en leggen door de bezuinigingen een spaarpot aan voor de toekomst.

Óf we gaan investeren in gemeente en gemeenschap. We gaan verder met het uitvoeren van het raadsprogramma, om zo Zwijndrecht sterker te maken voor de toekomst.

Voorzitter, tijdens de bespreking van de Kadernota heeft D66 een keuze gemaakt: we gaan verstandig investeren in Zwijndrecht. Achter deze keuze staan we nog steeds. Maar verstandig investeren valt of staat bij het goed kunnen reflecteren op het beleid dat wordt uitgevoerd: Maakt het beleid op armoede het verschil? Welke impact heeft het economisch beleid? Wordt Zwijndrecht duurzamer? Een bijdrage van 6,5 miljoen euro voor de servicegemeente Dordrecht? Een formatie van fte 255 in het gemeentehuis? Met andere woorden, zorgen het beleid en de investeringen voor een sociaal-maatschappelijk en ruimtelijk-economisch sterker Zwijndrecht? Of heeft het beleid niet het gewenste effect en moeten we bijsturen ? We kunnen iedere

Euro maar één keer uitgeven. Dat wordt in tijden van financiële schaarste nog duidelijker.

Voor 2024 en 2025 hebben we een sluitende begroting. Maar dit komt (naast de Enecogelden) doordat Zwijndrecht een pilotgemeente mag zijn voor de provincie: we mogen de komende 2 jaar onze *reserves* inzetten voor het uitvoeren van ons Raadsprogramma. Als dat níét had gemogen, als dat níét was gelukt bij de Provincie, dan had deze begroting er nu al anders uitgezien. Door pilotgemeente te zijn kopen we tijd om het raadsprogramma zo ver mogelijk uit te voeren. Onze dank gaat uit naar allen die dit mogelijk hebben gemaakt.

Dus het is belangrijk om het beleid te kunnen evalueren. De effectindicatoren die met ondersteuning van het Onderzoekscentrum Drechtsteden zijn opgesteld, helpen ons bij het verkrijgen van inzicht. Met deze gedachte wil D66 samen met GroenLinks, ZPP, VVD, CDA en ABZ effectindicatoren toevoegen. Aan het einde van mijn betoog dien ik de amendementen in die in wisselende samenstelling worden gesteund.

Want effectindicatoren geven inzicht en er kan verantwoording over worden afgelegd in de jaarstukken. Dat is mooi, maar ze geven géén zicht op hoe succesvol het beleid als geheel is. Effectmetingen vragen meer interpretatie en analyse. Mede omdat het resultaat beïnvloed wordt door de vele inspanningen van de gemeente en derden, maar ook externe factoren zoals de energiecrisis, woningnood, etc. Factoren die in deze tijd ontzettend belangrijk zijn.

Maar... er is meer nodig dan de effectindicatoren. Daarom stelt D66 aan de raad voor de rekenkamerkamer te verzoeken onderzoek te doen naar het beleid dat we uitvoeren. Iets dat in meer gemeenten wordt gedaan. Niet als

afrekenmethode, zo zitten we hier in Zwijndrecht niet in elkaar. Maar om heel duidelijk antwoorden te krijgen op vragen als: Doen we de juiste dingen en doen we de juiste dingen goed? Liggen we op schema? En waar moeten we bijsturen?

Om goede keuzes te kunnen maken. Om straks (zoals het college het in de begroting beschrijft) tot een routeplan, scenario's en voorstellen tot maatregelen te komen. Want al schieten we niet in de paniek, we zullen keuzes moeten gaan maken.

Voorzitter, we hebben geen glazenbol. Maar dichterbij een glazenbol voor het voorspellen van de toekomst, dan gebruik te maken van analyses door een onafhankelijk onderzoeksbureau, komen we niet. Daarnaast kan het zichtbaar maken van prestaties door een onafhankelijk bureau bijdragen aan het vertrouwen van inwoners in onze gemeente. Ook zo bouwen we aan vertrouwen.

Terug naar de begroting. Wat D66 betreft is het een goede, duidelijk leesbare en zeer informatieve uitwerking van en vervolg op de Kadernota. Bij deze willen we ambtelijke organisatie en college bedanken voor alle inzet rondom de Begroting. Wel geven we mee dat de lasten onder de programma's niet gespecificeerd zijn weergegeven. Dit maakt het schrijven van amendementen op de programma's lastig. We zien dat bij de volgende begroting graag duidelijk gespecificeerd. Zeker gezien de keuzes die we moeten gaan maken.

Voorzitter, de integrale opgave veerkrachtige buurten is een belangrijke pijler van het raadsprogramma. Want in buurten waar veerkracht ontbreekt, ervaren inwoners meer dan gemiddeld overlast en onveiligheid, is er meer sprake van

armoede, schulden, gezondheidsproblemen, zijn onderwijskansen lager en laten woonomstandigheden te wensen over. De gemeente Zwijndrecht en partners zich hebben verenigd en besloten dat een gerichte, langdurige en integrale aanpak noodzakelijk is. De haalbaarheid van de integrale aanpak is echter mede afhankelijk van externe financiering. Maar wat zijn de gevolgen als deze externe financiering tegenvalt? Of zelfs wegvalt? Kan de integrale aanpak dan nog uitgevoerd worden? D66 en het CDA maken zich hier zorgen over en roepen het college op middels de **motie 'Financiering veerkrachtige buurten'** om:

- Inzicht te geven in de eigen én de verwachte externe financieringsmiddelen;
- Voor de Kadernota 2025 Alternatieve scenario's uit te werken bij het wegvallen van één of meerdere externe financieringsmiddelen.

Dan de amendementen op de effectindicatoren **Amendement 'Samenwerking, manier waarop en mate** waarin'

We stellen voor.:

- a. *In de Begroting 2024 op pagina 14 onder paragraaf 1.4 'Effectindicatoren' de volgende tekst te verwijderen:*

"De indicator zegt niets over manier waarop en de mate waarin partijen willen samenwerken aan maatschappelijke opgaven. Dit kan in de toekomst wel onderdeel uitmaken van de uitvraag."

- b. *In de Begroting 2024 op pagina 14 onder paragraaf 1.4 'Effectindicatoren' de volgende indicator toe te voegen:*

"- De manier waarop en de mate waarin partijen samenwerken aan maatschappelijke opgaven

We vinden het van groot belang om niet alleen inzicht te hebben in het vertrouwen dat de betreffende betrokken partijen hebben in de samenwerking, maar ook inzicht te krijgen in de wijze waarop en de mate waarin partijen daadwerkelijk samenwerken aan maatschappelijke opgaven."

En het **amendement 'niet-cultuurbeoefenaars'**:

In de Begroting 2024 op pagina 32 onder paragraaf 4.3 'Effectindicatoren' de volgende indicator toe te voegen:

"Niet-cultuurbeoefenaars

Het percentage niet wekelijkse cultuurbeoefenaars t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder."

Cultuur is opgenomen in 'Programma 4 Welzijn, zorg, sport en cultuur'. Voor cultuur is echter geen effectindicator opgenomen. Met het toevoegen van deze indicator krijgen we ook zicht op hoeveel inwoners al dan niet cultuur beoefenen.

Tot slot dienen we de motie Hoogspanning! samen met het CDA, 'Rolduidelijkheid en impact met het CDA, 'Doe meer met regenwater' samen met GroenLinks en de Partij van de Arbeid in, de motie 'Uitbreiding Griffie' samen met de ZPP, de motie 'Zwembad onbekend maakt onbemind' met ABZ en de VVD en 'Sprankelende Develhal' met ABZ in.

Voorzitter, we kunnen de toekomst niet voorspellen. Maar door verstandig te investeren in gemeente en gemeenschap en door het uitgevoerde beleid goed te analyseren en bijsturen waar nodig, kunnen we ons wel voorbereiden op de toekomst.